

EKONOMSKI FORUM **Bosne i Hercegovine 2019**

Hotel Holiday, Sarajevo – 25.2.2019.

ZAKLJUČCI

Panel

“Unapređenje poslovnog okruženja u Bosni i Hercegovini”

Uvod:

U okviru panela diskutovalo se o poslovnom okruženju i atraktivnosti Bosne i Hercegovine kao lokacije investiranja. Vrlo često uloga biznisa i stranih investicija nije baš najjasnija u društvu. Znamo da su strane investicije važne, ali pogled na njih je različit za različite ljude.

Zaključci:

- Samo biznis može kreirati ekonomski prosperitet i da ako se govori o izvoznoj orijentiranosti kompanija samo najbolji mogu izvoziti.
- Nove tehnologije, najbolje prakse, inovacije, ulaganja u istraživanje i razvoj, radna mjesta i kreiranje tržišnih mogućnosti samo su neke od koristi koje su sa sobom donijele i donose kompanije koje dolaze iz inostranstva.
- Snaženje uloge i kontribucija stranih kompanija u razvoju lokalnih zajednica kroz društveno odgovorno poslovanje kompanija.
- Ulaganje u zaštitu okoliša i čista energija važan su stub u promoviranju atraktivnosti Bosne i Hercegovine kao lokacije investiranja.
- U većini zemalja regiona postojeći ekonomski model dostigao je tačku zaokreta.
- Filozofija unapređenja poslovnog okruženja u Bosni i Hercegovini mora biti pomjerena sa ekonomije traženja pomoći, jadikovanja i argumentacije jeftine radne snage na ekonomiju fokusiranu na inovacije, proizvodnju visoko sofisticiranih proizvoda i usluga.
- Ekonomski performans, efikasnost institucija, efikasnost biznisa i ulaganje u infrastrukturu neophodno je pozicionirati visoko na ljestvici prioriteta.
- Demografska struktura, "zastrašujući" odliv radne snage, pomanjkanje brige o talentima, neadekvatnost i nespremnost obrazovnog sistema za XXI. stoljeće i borba protiv korupcije najveći su izazovi za Bosnu i Hercegovinu u uvjeravanju stranih zemalja i njihovih kompanija da je Bosna i Hercegovina sigurna i profitabilna lokacija investiranja.
- Predvidivost, stabilnost i pouzdanost ključni su faktori povjerenja u Bosnu i Hercegovinu i region.

Jasmin Hošo 22.04.2019.

I SESIJA: KONKURENTNOST BOSNE I HERCEGOVINE I ZEMALJA U REGIJI

Moderator: prof. dr. Zlatko Lagumdžija, profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu,
tema izlaganja:
„Izveštaj o konkurentnosti Bosne i Hercegovine 2018/19“.

Uvodničar (putem video-linka): Jeffrey Sachs, profesor Univerziteta Columbia i savjetnik Generalnog sekretara UN-a,
tema izlaganja: „Implementing the UN 2030 SDGs in the Balkan Region: The Role of the Universities“

Mirko Šarović, zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara i ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine
Branimir Muidža, predsjednik Vijeća stranih investitora BiH

Na prvoj održanoj sesiji govorilo se o konkurentnosti, globalnom indeksu konkurentnosti i izvještajima uspješnosti zemalja koji predstavljaju metriku i indikatore pravca i intenziteta reformi. Druga tema ove sesija bila je uloga univerziteta u implementaciji UN Ciljeva samoodrživog razvoja 2030.

Zajednički zaključci panelista su:

- glavni izazovi sistema visokog obrazovanja u zemljama Zapadnog balkana su: isporučivanje vještina i inovativnih znanja (SGD 8-9), osiguravanje samoodrživog okoliša (SGD 11-15), upravljanje društvenim različitostima (SGD 16), vladavina prava (SGD 16), ulazak u Evropsku uniju;
- ključni zadaci univerziteta su: izvođenje diplomskih programa iz oblasti samoodrživog razvoja, realizacija istraživačkih projekata iz samoodrživog razvoja, primjenjivanje SGD savjetodavnih politika, uključivanje svih stakeholdera, regionalna i globalna saradnja radi najboljih praksi;
- privlačenje i zadržavanje talenata, te obuka zaposlenika u kompanijama predstavlja zajednički i dominantan problem Bosne i Hercegovine i zemalja regiona;
- fokusiranjem na ekonomska i razvojna pitanja može se bitno uticati na smanjivanje političkih tenzija;
- tržište radne snage u Evropi je postalo otvoreno, te se zemlje regiona već suočavaju sa njenim nedostatkom;
- imidž BiH je potrebno poboljšati unapređenjem faktora koji se odnose na opštu stabilnost, predvidivost ulaganja, stabilnost institucija, te političku stabilnost;
- potreba za razvijanjem novog tipa liderstva za samoodrživi razvoj i društva zajedničkih vrijednosti u svijetu, gdje liderstvo više nije pozicija na kojoj se nalazi veliki vođa, nego ono predstavlja vođenje velikih igrača koji igraju kao tim;
- konkurentnost je prostor u kojem sve zemlje regiona zajedno trebaju mnogo više raditi, što je bila glavna poruka ovog panela.

II SESIJA: EKONOMSKA SARADNJA IZMEĐU AUSTRIJE I BOSNE I HERCEGOVINE: IZAZOVI I ŠANSE

Moderator:

Kemal Kozarić, profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

Andreas Meindl, trgovinski savjetnik u ambasadi Republike Austrije u BiH i voditelj Advantage Austria Sarajevo

Hannes Mösenbacher, član Uprave Raiffeisen Bank International AG

Michael Schickhofer, zamjenik guvernera pokrajine Štajerske

Rainer Hasenauer, profesor na Vienna University of Economics and Business

Ova sesija je još jednom potvrdila snažnu opredijeljenost kako Republike Austrije tako i pojedinačnih investitora iz Austrije za ekonomskom suradnjom sa Bosnom i Hercegovinom. Učesnicima su prezentirani podaci o veličini trgovinske razmjene između Bosne i Hercegovine i Austrije, koja je najveći investitor u BiH čije veličine investicija su u konstantnom rastu. Tome u prilog ide činjenica da u BiH postoji oko 200 austrijskih kompanija koje upošljavaju preko 7200 ljudi.

Nakon interaktivne diskusije svih učesnika panela zaključeno je:

- Da je potrebno što hitnije pojednostaviti birokratske barijere prilikom registracije preduzeca, raditi na vladavini prava i osigurati veću pravnu sigurnost potencijalnim investitorima,
- Zaključeno je da su postignuti odlični rezultati kada je u pitanju metalni sektor, a da postoji značajan prostor za unaprijeđenje odnosa u drvenoj industriji, u sektoru proizvodnje organske hrane i u turizmu - posebno u zdravstvenom turizmu,
- Postoji značajan interes za otvaranje inkubatora koji će pomoći Start-up kompanijama da se razvijaju i koji mogu motivirati značajan broj mladih osoba da započnu vlastiti biznis i koj bi mogli uticati na smanjenje odlaska mladih ljudi iz BiH,
- Konstatovano je da je bankarski sektor stabilan i dobro kapitaliziran i da se očekuje jači kreditni rast kao podrška relanom sektoru i sektoru stanovništva, te da postoje uslovi za blagi pad aktivnih kamtnih stopa,
- Očekuje se poboljšanje poslovnog ambijenta dobivanjem kandidatskog statusa BiH, kao i uspostava vlasti na svim nivoima i veća politička stabilnost,
- Na kraju je zaključeno da Republika Austrija kao najveći strani investitor u BiH, na obostrano zadovoljstvo ostaje posvećena još boljoj ekonomskoj i političkoj saradnji sa BiH.

EKONOMSKI FORUM Bosne i Hercegovine 2019

EKONOMSKI FORUM Bosne i Hercegovine 2019

Hotel Holiday, Sarajevo – 25.2.2019.

www.efsa.unsa.ba

SUORGANIZATOR:
EKONOMSKI INSTITUT
U SARAJEVU

DIAMOND SPONZOR

PLATINASTI SPONZOR

ZLATNI SPONZORI

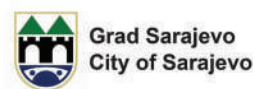

KAKANJ CEMENT
HEIDELBERGCEMENT Group

PODRŽALI

SREBRENI SPONZORI

MEDIJSKI POKROVITELJI

